

Informácie k príspevkom na mobility účastníkov v rámci programu Erasmus+ nad rámec základných sadzieb grantov

I. Príspevky pre účastníkov mobility s nedostatkom príležitostí

1. Účastníci mobility s nedostatkom príležitostí majú nárok na príspevok nad úroveň základnej sadzby grantu vo výške, ktorá je stanovená národnou agentúrou SAAIC pre každú výzvu a pre každý typ mobility v danej výzve osobitne.

2. Sprievodca programom Erasmus+ definuje účastníka s nedostatkom príležitostí nasl.: „Osoba s nedostatkom príležitostí je potenciálny účastník, ktorému osobný, fyzický, duševný alebo zdravotný stav nedovoľuje zúčastňovať sa na projekte/akcii mobility bez dodatočnej finančnej alebo inej podpory.“

3. Sprievodca programom predstavuje nasl. zoznam možných prekážok v mobilite:

➤ **Zdravotné postihnutie:** Patrí sem fyzické, mentálne, intelektuálne alebo zmyslové postihnutie, ktoré vzájomným pôsobením s rôznymi prekážkami môže niektorým ľuďom brániť v plnej a účinnej účasti na živote spoločnosti za rovnakých podmienok, aké majú iní ľudia.

➤ **Zdravotné problémy:** Prekážky môžu vyplývať zo zdravotných problémov, ako sú vážne ochorenia, chronické choroby alebo akékoľvek iné fyzické alebo mentálne stavy brániace v účasti na programe.

➤ **Prekážky súvisiace so systémami vzdelávania a odbornej prípravy:** Prekážkam môžu čeliť jednotlivci, ktorí majú z rôznych dôvodov ťažkosti pri dosahovaní uspokojivých výsledkov v systémoch vzdelávania a odbornej prípravy, osoby, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, osoby, ktoré nie sú zamestnané ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, a dospeli s nízkou úrovňou zručností. Hoci svoju úlohu môžu zohrávať aj iné faktory, tieto ťažkosti vo vzdelávaní, ktoré môžu súvisieť aj s osobnou situáciou, väčšinou vyplývajú zo systému vzdelávania, ktorý vytvára štrukturálne obmedzenia a/alebo plne nezohľadňuje osobitné potreby jednotlivca. Jednotlivci môžu čeliť prekážkam účasti aj vtedy, keď štruktúra učebných plánov sťažuje vzdelávaciu mobilitu alebo mobilitu odbornej prípravy v zahraničí v rámci štúdia.

➤ **Kultúrne rozdiely:** Hoci kultúrne rozdiely môžu vnímať ako prekážky ľudia s akýmkoľvek pôvodom, osobitne môžu uvedené rozdiely vplyvať na osoby s nedostatkom príležitostí. Takéto rozdiely môžu predstavovať významné prekážky v oblasti vzdelávania vo všeobecnosti, o to viac však pre ľudí s migrantským alebo utečeneckým pôvodom (najmä pre novo prichádzajúcich migrantov), ľudí patriacich k národnostnej alebo etnickej menšine, používateľov posunkového jazyka, ľudí, ktorí majú ťažkosti s jazykovým prispôbením a kultúrnou inklúziou atď. Vystavenie cudzím jazykom a kultúrnym rozdielom pri účasti na akýchkoľvek aktivitách programu môže jednotlivcov odrádzať a do istej miery obmedzovať prínosy vyplývajúce z ich účasti. Takéto kultúrne rozdiely môžu dokonca celkom odradiť potenciálnych účastníkov od podania žiadosti o podporu v rámci programu, čiže predstavujú prekážku vstupu.

➤ **Sociálne prekážky:** Prekážkou môžu byť ťažkosti so sociálnou adaptáciou, ako sú obmedzené spoločenské kompetencie, antisociálne alebo vysokorizikové správanie, (bývalí) páchatelia priestupkov, (bývalí) užívatelia drog alebo alkoholu či sociálna marginalizácia. Ďalšie sociálne prekážky môžu vyplývať z rodinných pomerov, napr. ak ide o rodiča (najmä osamelého rodiča), opatrovateľa, živateľa alebo sirotu, alebo ak osoba bola alebo v súčasnosti je v ústavnej starostlivosti.

➤ **Hospodárske prekážky:** Prekážku môže predstavovať hospodárska nevýhoda, ktorou môže byť nízka životná úroveň, nízky príjem, štúdium popri zamestnaní, závislosť od systému sociálneho zabezpečenia v prípade dlhodobej nezamestnanosti, problematické situácie alebo chudoba, bezdomovstvo, dlhy alebo finančné problémy atď.

➤ **Prekážky súvisiace s diskrimináciou:** Vyskytnúť sa môžu prekážky, ktoré sú výsledkom diskriminácie súvisiacej s pohlavím, vekom, etnickým pôvodom, náboženským alebo filozofickým vyznaním, sexuálnou orientáciou, zdravotným postihnutím alebo prierezovými faktormi (kombináciou s dvomi alebo viacerými ďalšími uvedenými prekážkami súvisiacimi s diskrimináciou).

➤ **Geografické prekážky:** Prekážku môže predstavovať život vo vzdialených alebo vidieckych regiónoch, na malých ostrovoch alebo v okrajových/najvzdialenejších regiónoch, na predmestiach, v oblastiach s obmedzenou ponukou služieb (obmedzená verejná doprava, nedostatočné zariadenia) alebo v menej rozvinutých oblastiach v tretích krajinách atď.

4. Finančná podpora pre účastníka s nedostatkom príležitostí pozostáva z doplňujúcej paušálnej sumy individuálnej podpory pre účastníkov s nedostatkom príležitostí (tzv. „**top-up**“), pričom v odôvodnených prípadoch, ak grant nebude postačovať, je možné požiadať národnú agentúru o dodatočnú podporu na základe reálnych nákladov (**špeciálny grant**).

5. **Pravidlo pridelenia doplňujúcej sumy** (tzv. „top-up“) individuálnej podpory pre účastníkov s nedostatkom príležitostí: na základe žiadosti účastníka, pričom **účastník je povinný doručiť všetky povinné dokumenty koordinátorky mobility na Referáte pre zahraničné vzťahy UPJŠ** v dostatočnom časovom predstihu pred mobilitou. Typy požadovaných dokumentov v prípade jednotlivých kategórií znevýhodnení sú vymenované v Tabuľke č. 1.

6. **Špeciálny grant** je poskytovaný vo forme reálnych nákladov. Je určený na pokrytie dodatočných nákladov, ktoré vzniknú účastníkom s nedostatkom príležitostí v súvislosti s mobilitou v prípadoch, kedy by top-up (paušál) nedokázal pokryť tieto náklady. Tieto náklady sú konkrétne určené na úhradu mimoriadnej finančnej podpory požadovanej pre účastníkov s fyzickým, mentálnym alebo zdravotným postihnutím na umožnenie ich účasti na mobilite. Mechanizmus financovania: reálne náklady dokladované účtovnými dokladmi.

7. **Pravidlo pridelenia špeciálneho grantu:** o špeciálne granty pre svojich študentov/zamestnancov bude môcť univerzita zažiadať národnú agentúru k termínu stanovenom v špeciálnej výzve. Žiadosť univerzity musí obsahovať žiadosti jednotlivých účastníkov mobility danej univerzity. Účastníci o možnosti požiadať o špeciálny grant budú informovaní v dostatočnom časovom predstihu. O grant môžu požiadať pomocou žiadosti, ktorú im pošlú fakultní/ústavní/katedroví koordinátori hneď ako národná agentúra zverejní svoju výzvu.

8. Príklady reálnych nákladov:

➤ príspevok na prepravu (napr. prenájom špeciálneho motorového vozidla, ak je daná osoba odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, prípadne je takáto preprava zabezpečovaná oprávnenou osobou/obcou/poskytovateľom sociálnych služieb) do/z, ako aj na mieste (napr. ak daná osoba nie je schopná používať verejnú hromadnú dopravu, a to či už z dôvodu fyzických alebo psychických obmedzení);

➤ príspevok v prípade, ak účastník mobility potrebuje asistenciu alebo opatrovanie (napr. náhrada pre fyzickú osobu, ktorá vykonáva osobnú asistenciu na základe písomnej zmluvy alebo pre rodinného člena v prípade opatrovania);

➤ príspevok na cestu a ubytovanie pre sprevádzajúcu osobu;

➤ materiálová podpora účastníkov – špeciálne didaktické pomôcky, špeciálne zdravotnícke potreby atď

9. Typy podpory pre študentov s nedostatkom príležitostí (Tabuľka 1):

Skupina	Popis	Typ podpory	Povinné dokumenty k príspevkom:
Zdravotné postihnutie	Za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len osoba s ŤZP) sa považuje fyzická osoba, ktorej miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.	Navýšenie grantu (top-up) a reálne náklady (ak nepostačujú top-up)	<ul style="list-style-type: none"> • preukaz ŤZP • Prihláška pre účastníka mobility so špeciálnymi potrebami • Súhlas so spracovaním osobitnej kategórie osobných údajov • Akceptačný list z prijímajúcej inštitúcie
Zdravotné problémy	Za osobu so zdravotným problémom sa považuje osoba s chronickým zdravotným ochorením alebo psychiatrickým ochorením.	Navýšenie grantu (top-up)	<ul style="list-style-type: none"> • lekárska správa a/alebo rozhodnutie ÚPSVaR o priznaní peňažného príspevku a/alebo štatút študenta so ŠP - správa z poradenského zariadenia NIE STARŠIA AKO 1 ROK • Súhlas so spracúvaním osobitnej kategórie osobných údajov • Ak hore vymenované dokumenty nie sú dostatočne informatívne, účastník je povinný PÍSOMNE (LISTOM/MAILOM) PODROBNE, EXPLICITNE, OPISNE vysvetliť univerzite, ako dodatočný finančný príspevok napomôže realizácii mobility (na čo AKÉ KONKRÉTNE VÝDAVKY bude poskytnutý príspevok použitý), PREČO SÚ TIETO VÝDAVKY OPODSTATNENÉ/OPRÁVNENÉ
Hospodárske prekážky	<ul style="list-style-type: none"> • nízka životná úroveň, nízky príjem (napr. rodina v sociálnej núdzi) • závislosť od systému sociálneho zabezpečenia (napr. poberateľ sirotského dôchodku, dávky v nezamestnanosti) 	Navýšenie grantu (top-up)	sociálne štipendium a/alebo - potvrdenie ÚPSVaR o hmotnej núdzi NIE STARŠIE AKO 1 ROK
Sociálne prekážky	<ul style="list-style-type: none"> • Ťažkosti so sociálnou adaptáciou: osamelý rodič s dieťaťom (t. j. osamelá žena alebo osamelý muž, ktorí sa trvale starajú o dieťa mladšie ako 15 rokov), • prekážky súvisiace s diskrimináciou 	Navýšenie grantu (top-up)	Podľa situácie: - čestné vyhlásenie + PÍSOMNÉ ODÔVODNENIE ZVÝŠENÝCH NÁKLADOV, KTORÉ BY POMOHOLO POKRYŤ DODATOČNÝ GRANT
Ostatné	Rôzne typy bariér (napr. etnický pôvod, migranti a pod.) – v závislosti od rozhodnutia VŠ	Navýšenie grantu (top-up)	Podľa situácie: - čestné vyhlásenie+ PÍSOMNÉ ODÔVODNENIE ZVÝŠENÝCH NÁKLADOV, KTORÉ BY POMOHOLO POKRYŤ DODATOČNÝ GRANT

10. V prípade účastníkov, kde vysielajúcou inštitúciou nie je slovenská vysoká škola (prichádzajúci účastníci v rámci KA171) a ktorí sa nevedia preukázať obdobným spôsobom, akceptuje národná agentúra potvrdenie štatutára vysielajúcej inštitúcie, že daný účastník/účastníčka patrí do skupiny s nedostatkom príležitosti.

II. Príspevok za zelené cestovanie

11. Účastníci mobility majú možnosť požiadať univerzitu o jednorázový **príspevok za zelené cestovanie** vo výške 50 EUR nad rámec riadneho grantu v prípade, ak účastník na svoju cestu na a z mobility využije ako spôsob dopravy: **vlak, autobus, carpooling (zdieľané auto), bicykel alebo ich kombináciu.**

12. Podmienkou pridelenia príspevku je, aby účastník realizoval väčšinu svojej cesty V JEDNOM SMERE na a/ALEBO z mobility zeleným spôsobom.

13. K udeleniu príspevku je potrebné postupovať nasledovným spôsobom:

a) Účastník mobility odovzdá koordinátorky mobility na Referáte pre zahraničné vzťahy UPJŠ [Čestné vyhlásenie k doprave](#) pred mobilitou alebo po mobilite, v ktorom si vyšpecifikuje použitý dopravný prostriedok na cestu na miesto mobility a domov.

b) K čestnému vyhláseniu je účastník mobility povinný priložiť cestovný lístok ako dôkaz o zelenom spôsobe cestovania a potvrdenie o zaplatení. Dátum vycestovania a príchodu sa musí nadväzovať na obdobie mobility. **VYUŽITIE SPÔSOBU DOPRAVY "CARPOOLING" JE MOŽNÉ LEN V PRÍPADE, AK ŽIADATEĽ CESTUJE NA MOBILITU V JEDNOM AUTE, V TOM ISTOM ČASE, NA TO ISTÉ MIESTO SPOLU S NAJMENEJ JEDNÝM ĎALŠÍM ÚČASTNÍKOM MOBILITY, KTORÝ JE ZÁROVEŇ TIEŽ ŠTUDENTOM UPJŠ.**

c) Na základe odovzdaných dokumentov univerzita prideli účastníkovi príspevok za zelené cestovanie, ktorý mu prirába k celkovej výške grantu na mobilitu. Ak je to potrebné, výšku prideleného grantu upraví aj vo finančnej zmluve, následne zabezpečí jeho prevod na bankový účet účastníka.

III. Príspevok na dni cesty v prípade zeleného cestovania

14. Účastníkom krátkodobej mobility môžu byť pridelené max. dva dni individuálnej podpory na dni na cestu. V prípade, že študenti a čerství absolventi použijú pri preprave na dlhodobú mobilitu udržateľnejšie cestovné prostriedky, môžu im byť pridelené max. 4 dni individuálnej podpory na dni na cestu.

V prípade, že celková doba cesty vrátane prestupov presiahne 24h, účastník môže nárokovať príplatok na pobytové náklady zodpovedajúci 1/30 mesačnej sadzby danej krajiny takto:

1 deň: 24h až 48h na ceste

2 dni: 48h až 72h

3 dni: 72h až 96h

4 dni: viac než 96h na ceste

Navýšenie grantu je možné na základe cestovných lístkov (v prípade cesty vlakom alebo autobusom), alebo na základe diaľničnej známky a bločkov o tankovaní.